

Curriculum
2024

Konference Curriculum 2024

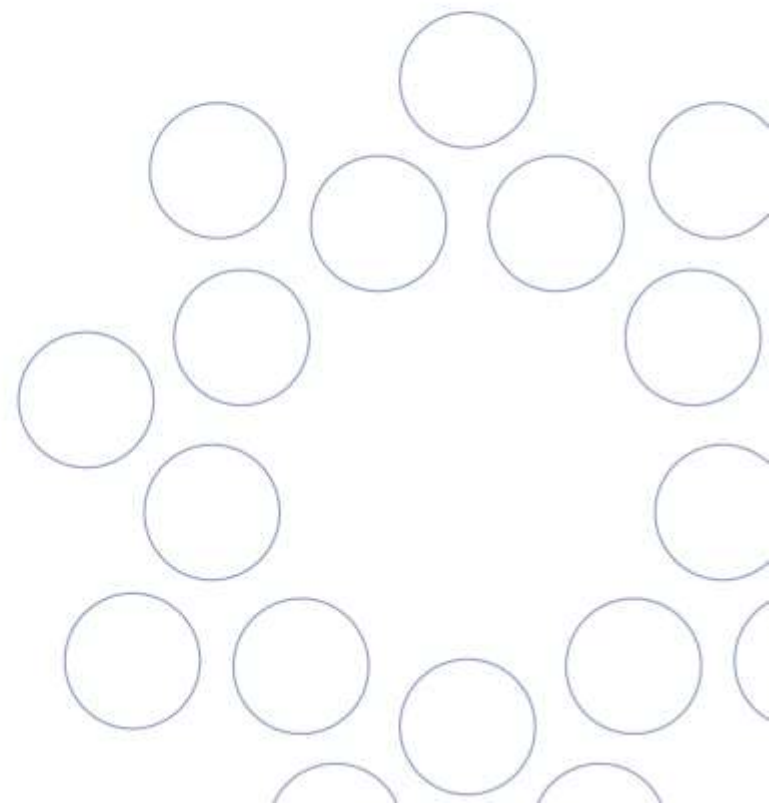

**Curriculum
2024**

Jiří Nantl

náměstek ministra školství, mládeže a tělovýchovy ČR

Inovace oborové soustavy: Kontext, východiska a cíle

Řešení dlouho diskutovaného (ale odkládaného)

„Hlavní myšlenkou Bílé knihy (2001) v oblasti středního vzdělávání bylo zavedení modulového systému organizace vzdělávacích programů středního odborného vzdělávání v návaznosti na všeobecný hlavní střední vzdělávací proud, snadnější vertikální i horizontální prostupnost a návaznost na další vzdělávání. Následně schvalované dlouhodobé záměry se zaměřovaly především na propojování středního odborného vzdělávání s praxí požadavkem na zkušenosti získávané v reálném pracovním prostředí. Deklarovaná snaha snížit vnější diferenciaci středního vzdělávání a zvýšit jeho prostupnost byla v rámci školské reformy uskutečněna jen zčásti.“

---Strategie vzdělávací politiky 2020

„Cílem inovace oborové soustavy je především oborovou soustavu zpřehlednit, zjednodušit a definovat obory vzdělání, ve kterých mají být žáci a studenti připravováni na profesní život v měnících se podmínkách 21. století. Bude přehodnocena příliš úzká profilace některých oborů a budou vyřazeny již neaktuální a překrývající se obory. Z hlediska kvalifikačních zákonů budou upraveny požadavky na dosažení příslušných stupňů vzdělání pro jednotlivé obory. U souvisejících oborů ... budou podporovány mezioborové prvky.“

--- *Strategie vzdělávací politiky 2030+*

„Náš vzdělávací systém proto musí umět reagovat na výzvy, které před ním stojí, a mít takové školy, které dokážou připravit naše děti a mladé občany pro život ve společnosti 21. století. Klíčovým dokumentem je v tomto směru Strategie vzdělávací politiky ČR do roku 2030+, která byla připravena ve spolupráci jak s odbornou veřejností, tak na bázi shody napříč politickým spektrem. Před koaliční vládou stojí zásadní úkol, kterým je uvést tento strategický dokument do života a do podoby, která se dotkne každodenního života každé vzdělávací instituce v České republice.“

--- Programové prohlášení vlády, aktualizované znění, 3/2023

Společenský kontext, který se změnil

- Organizační princip středního školství dosud reflektuje dopady minulé průmyslové revoluce
 - Výběr a příprava početně malé elity na akademickou dráhu
 - Příprava rozsáhlého počtu odborně vzdělaných osob, pro které středoškolské vzdělání je finální odbornou kvalifikací
- Inovací oborové soustavy reagujeme na společenské změny, které již nastaly
 - Proměna struktury pracovních pozic a jejich kvalifikačních nároků
 - Proměna vzdělanostních aspirací v populaci
 - Masifikace vysokého školství (kam většina studentů dnes přichází z odborných maturitních oborů)
 - Potřeba celoživotního vzdělávání a kariérních změn

0 jakou inovaci oborové soustavy usilujeme

- Srozumitelné kontinuum vzdělávacích cest
- Přehlednost a prostupnost oborů vzdělání
- Koncepční výhled do budoucna
- Nastavení oborové soustavy ≠ pravidla pro kapacity škol a oborů vzdělávání
 - Nařízení vlády o oborové soustavě určuje, jaké obory lze nabízet
 - Rejstříková pravidla (DZ MŠMT, DZ krajů) určují, za jakých podmínek lze kapacity zapisovat
 - Konkrétní rozhodnutí o nabídce na dané škole přijímá kraj (samostatná působnost) nebo jiný zřizovatel

Srozumitelné kontinuum vzdělávacích cest

- Gymnázia
- Lycea
- Odborné obory
 - maturitní
 - učňovské

Přehlednost a prostupnost oborů vzdělání

- Oborová nabídka srozumitelná uchazečům z hlediska obsahu, ale také vhodnosti pro osobnostní zaměření („persona typického žáka“)
- Prostupnost, možnost změn – pokud možno širěji pojaté obory, redukce dnes vysokého podílu mezioborové fluktuace žáků
- Nedogmatický přístup – zpřehledněme vzdělávací nabídku z hlediska většinového uchazeče, ale citlivě řešme odůvodněné zvláštnosti v systému

Koncepční výhled do budoucna

- Inovace oborové soustavy se odehrává v kontextu platné legislativy a stavu odborné a společenské debaty
- Potřebujeme otevřít debatu o kvalifikační úrovni významné části učňovských oborů: EQF 3 → EQF 4
 - s dopadem do související legislativy (živnostenský zákon atd.)
 - s možností pokračovat ve vyšším vzdělávání (EQF 5)
- Zrovnoprávnění kvalifikační úrovně maturitních a učňovských oborů (H) jako nástroj podpory individuální volby vzdělávací cesty

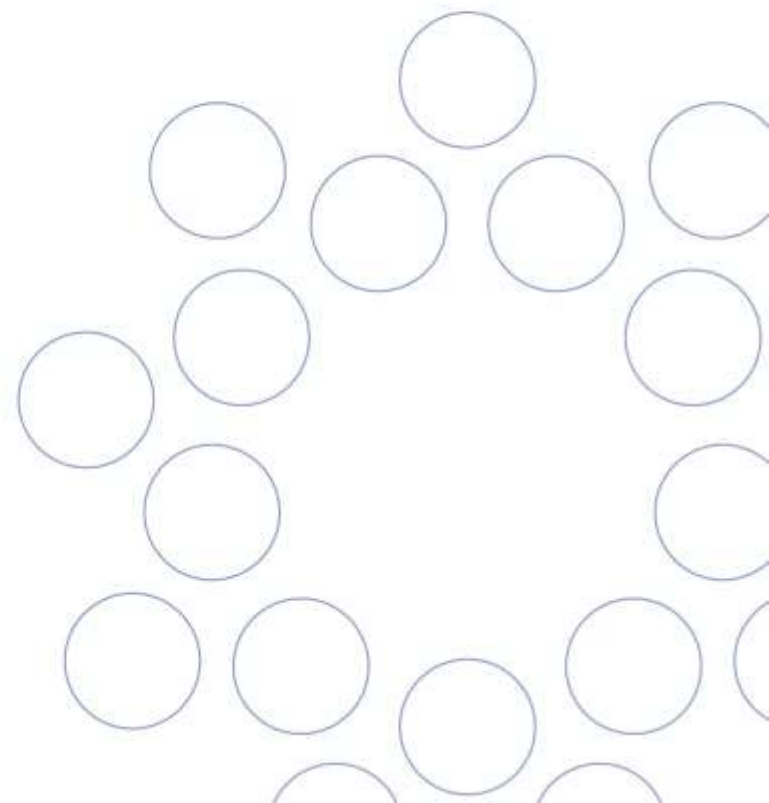

Curriculum
2024

Matěj Bulant

Ředitel odboru Kurikulum odborného vzdělávání, kariérového poradenství a dalšího vzdělávání, NPI

Inovace oborové soustavy: Evoluce nebo revoluce?

Současná struktura oborové soustavy

281 oborů vzdělání, 27 skupin oborů vzdělání

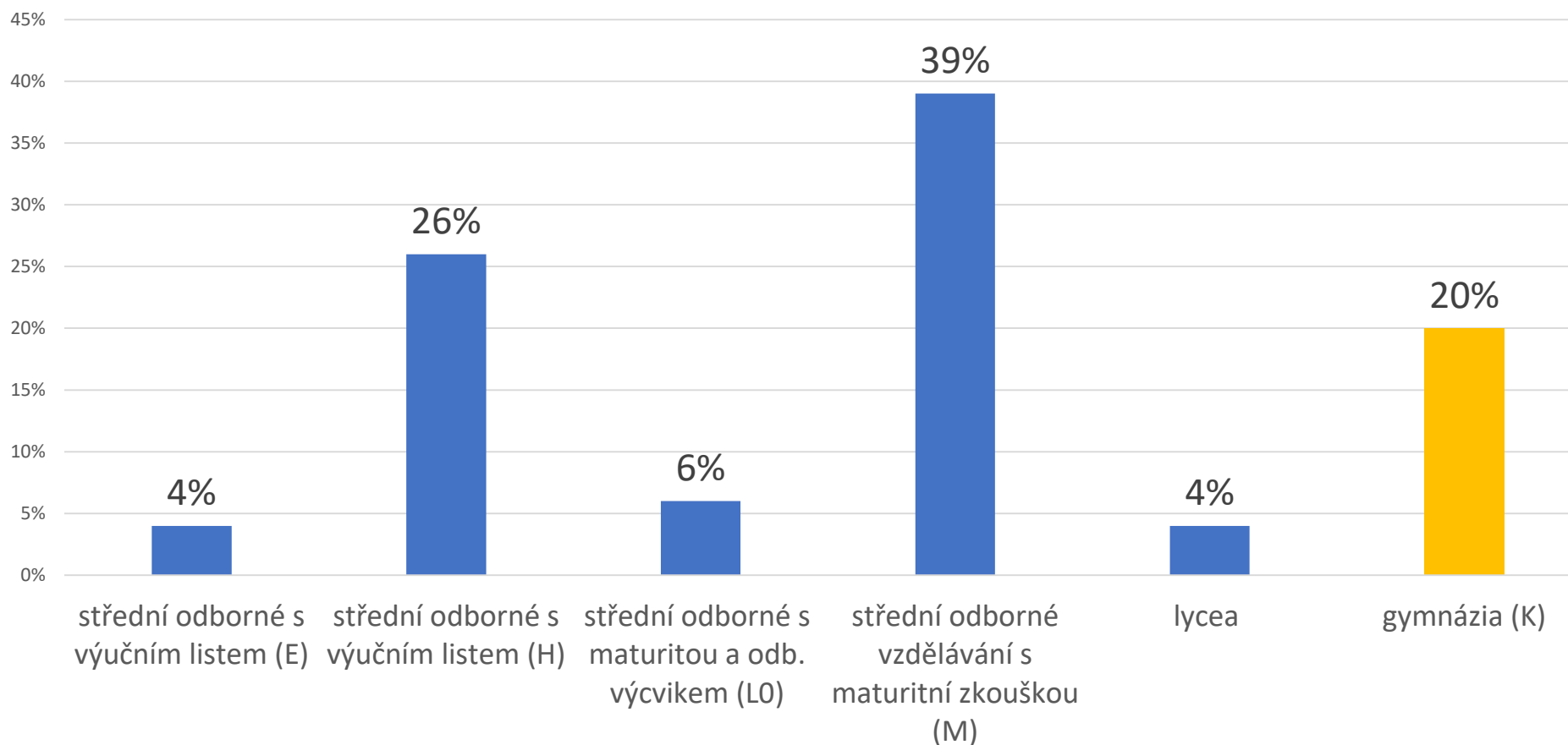
126 650 žáků vstoupilo do 1. ročníku SŠ v září 2023

1 280 středních škol

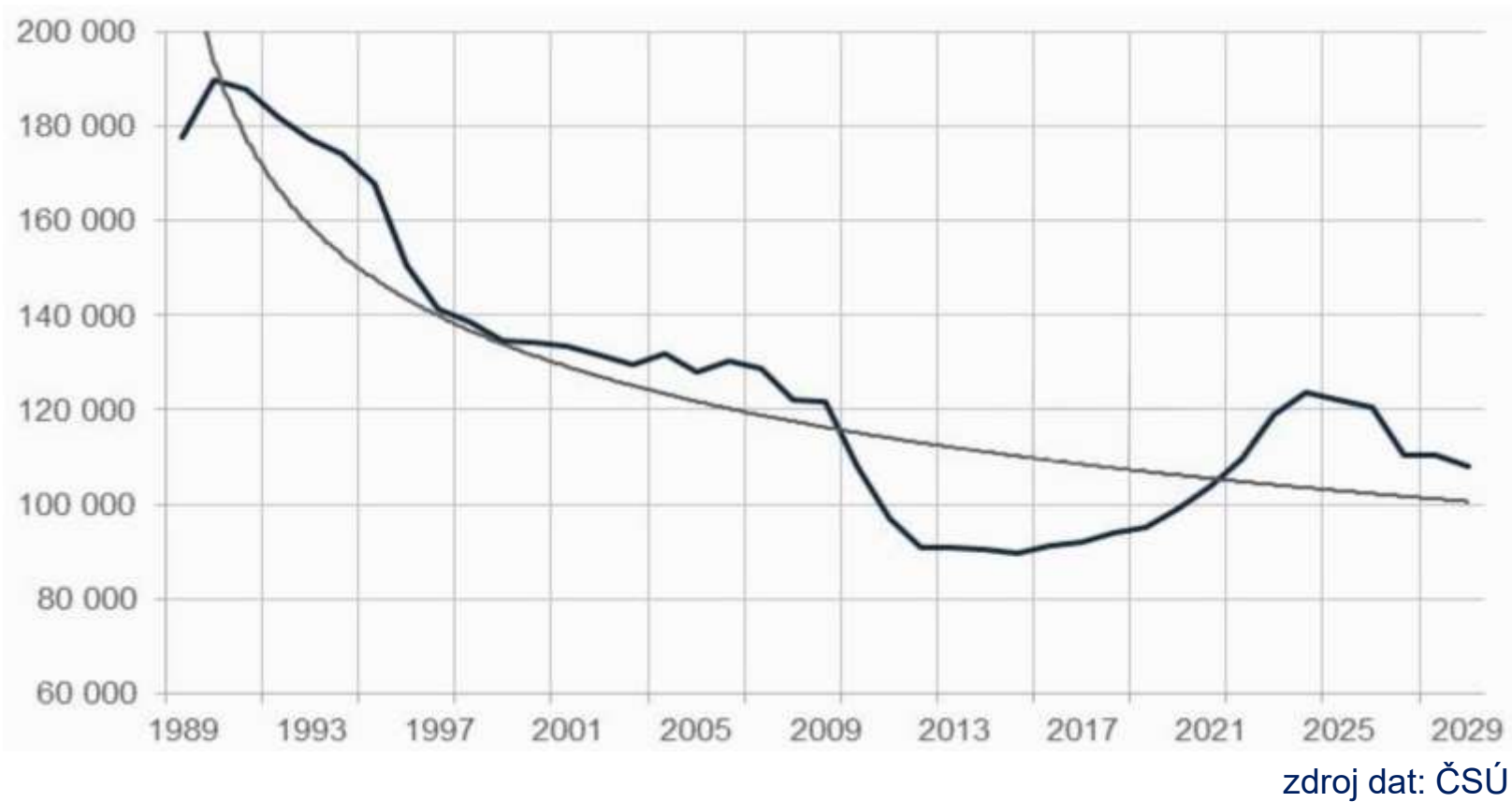
126 650 žáků – kde je najdeme?

Kategorie oborů vzdělání dle podílu žáků

Demografie – vrcholy a nížiny

Dlouhodobý vývoj počtu 15letých osob v České republice

Demografický pokles – opravdu není zájem o odborné vzdělávání?

Počty nově přijatých žáků podle kategorie dosaženého vzdělání

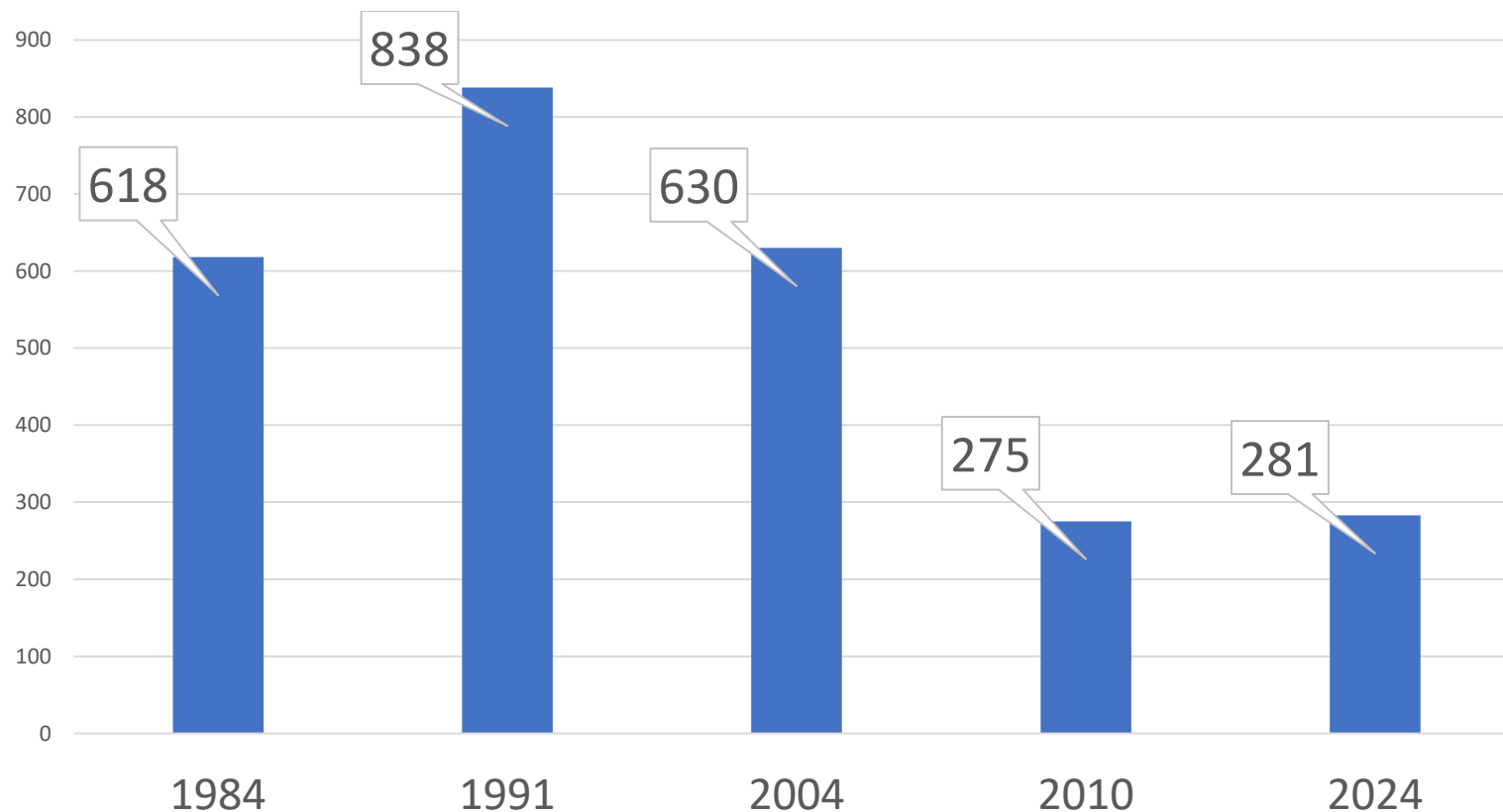
Kategorie dosaženého vzdělání	1989	1993	2004	2010	2018	2023	2023:1989	2023:1993
H	97020	43741	41739	29363	25561	32884	33,89%	75,18%
L0	9945	8600	9117	8002	5916	7826	78,69%	91,00%
M	42128	54159	54021	46156	41550	54743	129,94%	101,08%
L5	-	11944	11657	10609	4857	5628	-	47,12%
Celkem	149093	126759	124415	99965	81849	105684	70,88%	83,37%

Zdroj: NPI ČR

Jak se měnil počet oborů v soustavě

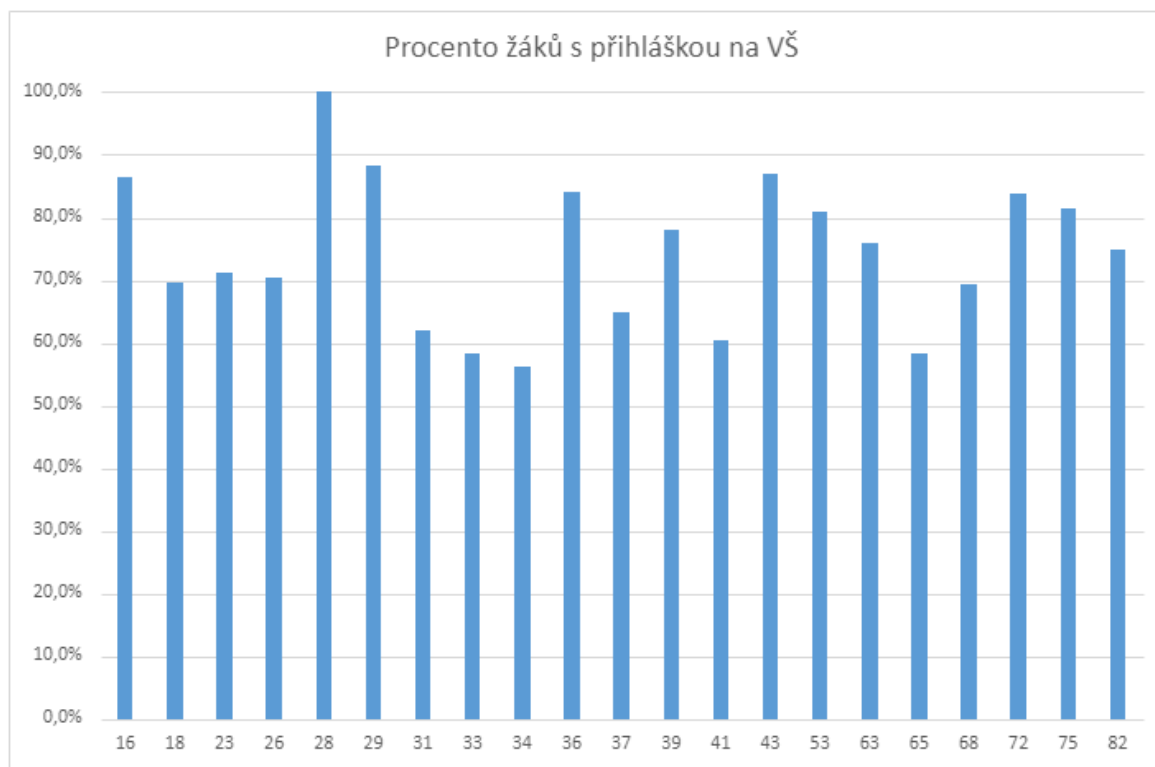
Počty oborů – historický exkurz

Zdroj: NPI ČR

Zájem o studium na vysoké škole

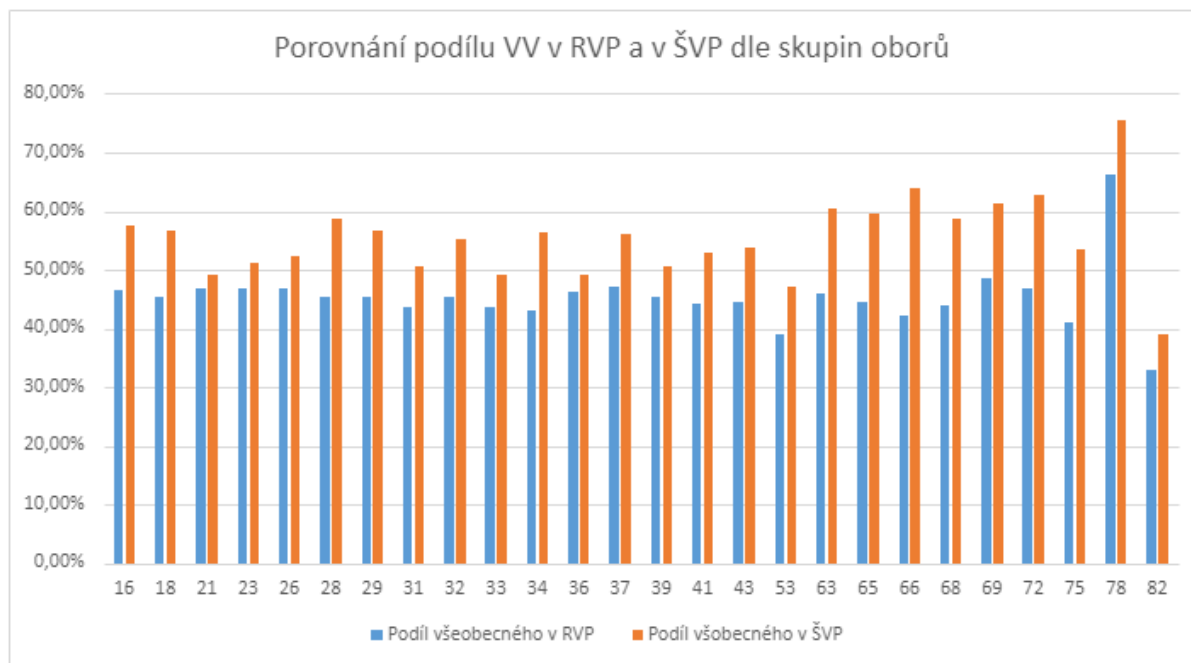
Zdroj: Přehled o úspěšnosti absolventů skupin oborů vzdělání středních škol při přijímacím řízení ke studiu na vysokých školách ve vazbě na zvolené studijní programy vysokých škol, NPI ČR

- 16 Ekologie a ochrana životního prostředí
- 18 Informatické obory
- 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
- 23 Strojírenství a strojírenská výroba
- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
- 28 Technická chemie a chemie silikátů
- 29 Potravinářství a potravinářská chemie
- 31 Textilní výroba a oděvnictví
- 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
- 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
- 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
- 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
- 37 Doprava a spoje
- 39 Speciální a interdisciplinární obory
- 41 Zemědělství a lesnictví
- 43 Veterinářství a veterinární prevence
- 53 Zdravotnictví
- 63 Ekonomika a administrativa
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
- 66 Obchod
- 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
- 69 Osobní a provozní služby
- 72 Publicistika, knihovnictví a informatika
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
- 78 Obecně odborná příprava
- 82 Umění a užité umění

Zdroj: NPI ČR

Všeobecná vs. odborná složka vzdělání

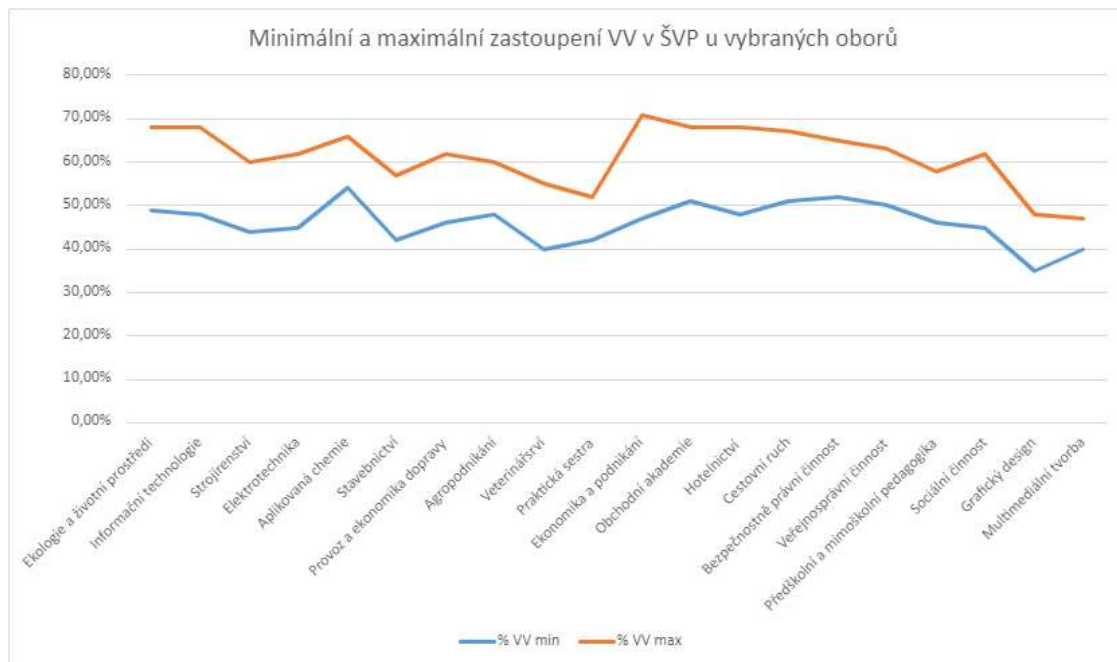
Zdroj: Jak školy využívají disponibilní hodiny z RVP ve svých ŠVP ve skupinách oborů vzdělání SOV kategorie dosaženého vzdělání M, NPI ČR

- 16 Ekologie a ochrana životního prostředí
- 18 Informatické obory
- 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
- 23 Strojírenství a strojírenská výroba
- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
- 28 Technická chemie a chemie silikátů
- 29 Potravinářství a potravinářská chemie
- 31 Textilní výroba a oděvnictví
- 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
- 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
- 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
- 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
- 37 Doprava a spoje
- 39 Speciální a interdisciplinární obory
- 41 Zemědělství a lesnictví
- 43 Veterinářství a veterinární prevence
- 53 Zdravotnictví
- 63 Ekonomika a administrativa
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
- 66 Obchod
- 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
- 69 Osobní a provozní služby
- 72 Publicistika, knihovnictví a informatika
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
- 78 Obecně odborná příprava
- 82 Umění a užité umění

Zdroj: NPI ČR

Všeobecná vs. odborná složka vzdělání

Zdroj: Jak školy využívají disponibilní hodiny z RVP ve svých ŠVP ve skupinách oborů vzdělání SOV kategorie dosaženého vzdělání M, NPI ČR

- 16 Ekologie a ochrana životního prostředí
- 18 Informatické obory
- 21 Hornictví a hornická geologie, hutnictví a slévárenství
- 23 Strojírenství a strojírenská výroba
- 26 Elektrotechnika, telekomunikační a výpočetní technika
- 28 Technická chemie a chemie silikátů
- 29 Potravinářství a potravinářská chemie
- 31 Textilní výroba a oděvnictví
- 32 Kožedělná a obuvnická výroba a zpracování plastů
- 33 Zpracování dřeva a výroba hudebních nástrojů
- 34 Polygrafie, zpracování papíru, filmu a fotografie
- 36 Stavebnictví, geodézie a kartografie
- 37 Doprava a spoje
- 39 Speciální a interdisciplinární obory
- 41 Zemědělství a lesnictví
- 43 Veterinářství a veterinární prevence
- 53 Zdravotnictví
- 63 Ekonomika a administrativa
- 65 Gastronomie, hotelnictví a turismus
- 66 Obchod
- 68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost
- 69 Osobní a provozní služby
- 72 Publicistika, knihovnictví a informatika
- 75 Pedagogika, učitelství a sociální péče
- 78 Obecně odborná příprava
- 82 Umění a užité umění

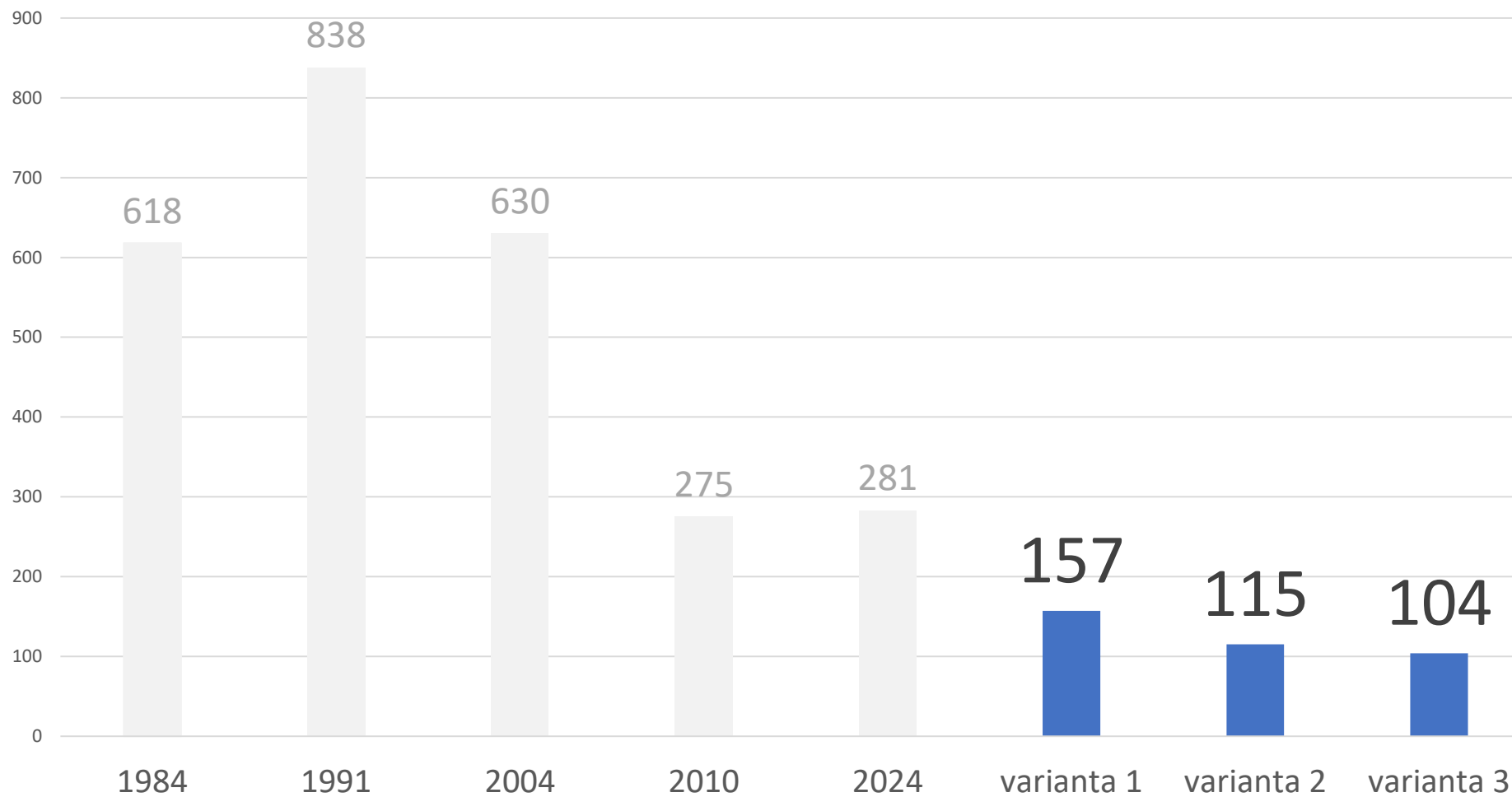
Zdroj: NPI ČR

Proměny trhu práce - jeden velký ?

Struktura oborové soustavy a navržené varianty

Varianty IOS – workshop 1

- Jak se liší jednotlivé varianty?
- Co to je širší odborný základ?
- Lze propojit další a počáteční vzdělávání?

https://bit.ly/konference_ios

Lycea 2.0 nový prvek v soustavě

– workshop 2

- Čím se liší pojetí Lycea 2.0 od současných lyceí?
- Jak na individualizaci vzdělávacích cest?
- Jak vypadá persona typického žáka lycea 2.0?

Jak chceme tvořit RVP – workshop 3

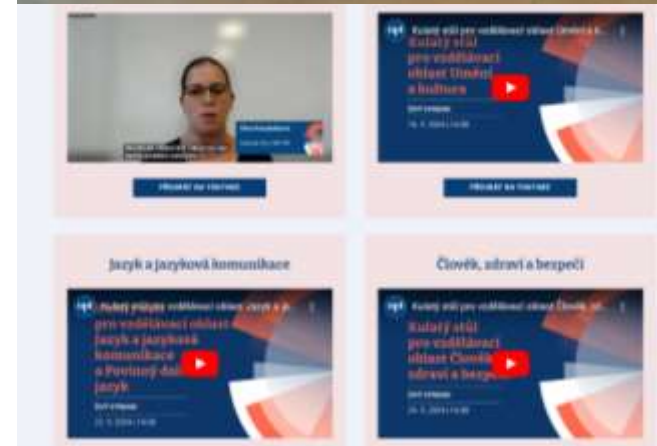
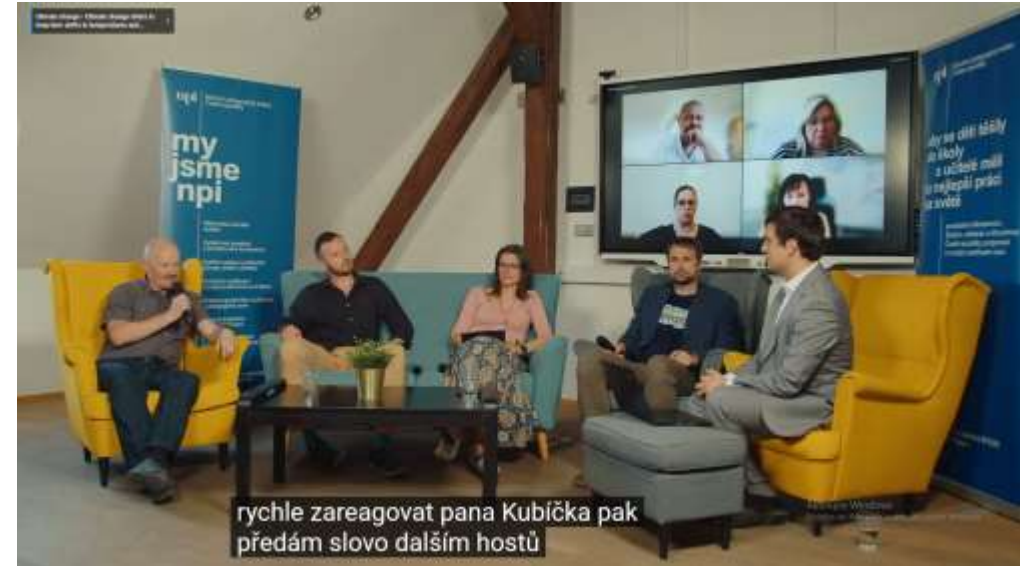
- Co je to „dvourychlostní“ kurikulum ?
- Předměty nebo moduly?
- Aplikační vrstva – jak propojit všeobecnou a odbornou složku?

Co plánujeme v nejbližší době?

Otevíráme téma středních škol

- **Koncepční kulaté stoly**
 - vize středního vzdělávání (8. 11)
 - lycea (22.11.)
 - IOS (5. 12.)
- **9 oborových kulatých stolů (11/12 2024)**
- sběr zpětné vazby po veřejném představení návrhů jednotlivých sektorů
- Finalizace návrhu IOS 01/2025

Co plánujeme v nejbližší době?

Otevíráme téma středních škol

- Koncepční kulaté stoly
 - vize středního vzdělávání (8. 11)
 - lycea (22.11.)
 - IOS (5. 12.)
- 9 oborových kulatých stolů
- sběr zpětné vazby po veřejném představení návrhů jednotlivých sektorů - dotazník
- doladění návrhu IOS a předložení na MŠMT do konce roku 2024

Dále

- Zahájení a tvorba RVP SOV (01/25)
- vytvoření RVP Všeobecného lycea (10/24)
- vyhlášení pokusného ověřování k nově koncipovanému OV Všeobecné lyceum (09/25)

Dlouhodobé změny - témata

Zvýšení kvalifikační úrovně vybraných oborů vzdělání s výučním listem z EQF 3 (H) na EQF 4 (H0)

Přiřazením kvalifikací k vyšší úrovni EQF dochází k uznání reálné náročnosti kvalifikací a zajištění srovnatelné úrovně certifikátů v rámci evropského trhu práce.

Další zvýšení prostupnosti soustavy (i směrem do terciárního vzdělávání)

- Pro čtyřleté obory s VL a EQF 4 (H+) je navrhován **přímý vstup do terciárního vzdělávání bez maturitní zkoušky**, a to do oborů studia souvisejících s oborem dosavadního vzdělávání. Návrh má podpořit prostupnost především v oblasti technického vzdělávání.
- Návrh předpokládá zavedení úrovně EQF 5, která bude naplněna:
 - kurzy VOŠ, popř. SOŠ či VŠ, které budou poskytovat profesní kompetence, nebo i profesní kvalifikace;
 - Mistrovskou zkouškou, ta slouží k ověření a prokázání vyšší úrovně profesních kompetencí (než poskytuje počáteční vzdělávání).

Dlouhodobé změny

Zavedení nepovinného orientačního ročníku

Orientační ročník plní dvě funkce:

- Má sloužit k lepší přípravě na středoškolské vzdělávání těch žáků, kteří přicházejí ze základního vzdělávání a nedosahují potřebné úrovně základních gramotností a klíčových kompetencí.
- Současně podpoří informované a zodpovědné kariérové rozhodování žáků.

Zavedení přípravného kurzu pro složení společné části maturitní zkoušky

Cílem přípravného kurzu realizovaného po složení odborné zkoušky (vedoucí k získání výučního listu EQF 4) je vyrovnat podmínky pro přípravu na složení maturitní zkoušky ze všeobecně vzdělávacích předmětů s podmínkami oborů všeobecně vzdělávacích (gymnázium, lyceum). Druhým cílem je zvýšení prostupnosti do celého segmentu terciárního vzdělávání.

Další témata – pozvánka k panelu

- Kompetence - společný jazyk počátečního a dalšího vzdělávání
- Máme odstraňovat bariéry? - prostupnost ve vzdělávání
- 14 krajů, 14 systémů? - role zřizovatelů
- No co připravovat mladé lidi – co potřebují zaměstnavatelé

Curriculum
2024

Panelová diskuze

Curriculum 2024

Jan Mareš

Vrchní ředitel sekce vzdělávání a
mládeže MŠMT

Silvie Pýchová

Spoluzakladatelka Centra kompetencí,
programová ředitelka Partnerství pro
vzdělávání 2030+

Benjamin Šimsa

Výzkumná nezisková organizace PAQ
Research

Milan Vácha

Radní Středočeského kraje pro oblast
vzdělávání a sportu

Martin Navrátil

Moravskoslezský pakt zaměstnanosti

Helena Úlovcová

Vedoucí oddělení vzdělávání,
Hospodářská komora České republiky